

Helyi tanterv

Dél-Zselic Tinódi Lantos Sebestyén
Általános Iskola Szigetvár

Tantárgy: Német nyelv (1-3. évfolyam)

Készült az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012 (VI.04.) Korm. rendelet módosításáról szóló dokumentum alapján.

2020.

ÓRASZÁMOK

Évfolyam	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam	
	Heti	Évi	Heti	Évi	Heti	Évi
Óraszám	1	36	1	36	1	36

CÉLOK ÉS FELADATOK

Az első évfolyamon kezdődő idegen- nyelvoktatás alapvető **célja**: kedvet ébreszteni a nyelvek tanulása iránt, sikerélményhez juttatni a diákokat, megalapozni a későbbi nyelvtanulást, megszerettetni az idegen nyelveket. A nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátításra épül. Az idegen nyelv elsajátítása során a tanulók olyan nyelvi tevékenységekben vesznek részt, amelyek értelmi szintjüknek, fejlettségüknek megfelel

A 6-10 éves korosztály nyelvelsajátítása során jobban támaszkodik memóriájára, mint a célnyelv szabályrendszerére, de egyre inkább képes szabályszerűségeket észrevenni a nyelvben. A szabályok ismerete csak kismértékben segíti nyelvi fejlődésüket. Ezért szükség van a legfontosabb struktúrák automatizálására.

Fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, a daloknak, mondókáknak. A cselekvésre épülő játékos feladatok eredményesen fejleszthetik a hallott szöveg megértését.

Az idegen- nyelvoktatás **feladata**, hogy felkeltse a tanulóknak az érdeklődést más népek kultúrája és élete iránt, sikerélmények nyújtásával folyamatos ösztönzést adni a rendszeres tanuláshoz, segíteni személyiségfejlődésüket.

NYELVI CÉLOK:

- Tudatosodjon a tanulóban, hogy anyanyelvén kívül idegen nyelven is kifejezheti magát
- Megalapozni a későbbi nyelvtanulást: szóbeli kommunikatív, receptív készségek fejlesztése, tovább fejleszthető nyelvtanulási stratégiák kialakítása.
- Az idegen nyelv elsajátítása során nyelvi készségek megfelelő szintű megalapozása. Ennek eredményeképpen az idegen nyelv-tanulási készséget tudja alkalmazni majd a második idegen nyelv-tanulásban önállóan is
- Az idegen nyelv elsajátítása során a tanuló a mindennapi, gyakorlati nyelvhasználat szintjén legyen képes sikerrel kommunikálni írásban és szóban egyaránt

- A tanuló szerezzon alapos ismereteket a célnyelv országainak kultúrájáról, hagyományairól, mindennapi életéről és történelméről
- Az idegen nyelv tanulása segítse hozzá a tanulót más tárgyakkal kapcsolatos ismeretek megszerzésére (interdiszciplinaritás)
- A tanuló szeresse meg a nyelvtanulást, jelentsen számára élményt az idegen nyelv használata
- Az idegen nyelvet produktívan, változatos szókinccsel, sajátos nyelvi fordulatokkal használja
- Távlati cél nem a szabályok alkalmazása, hanem a spontán, anyanyelv-elsajátításhoz hasonló nyelvsajátításra építkezve a kommunikatív kompetencia elérése az adott idegen nyelven.
- 8. osztály végére a tanulók nyelvtudása érje el a B1 szintet (Közös Európai Referenciakeret által meghatározott nyelvi szint), mely egyenértékű az alapfokú C típusú államilag elismert nyelvvizsgával. Ezen a szinten képes megérteni a mindennapi beszéd lényegét, képes interakcióban sikerrel részt venni ismereti körének megfelelő témákban

FEJLESZTÉSI FELADATOK

A kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztése érdekében figyelembe vesszük a tanulók életkori sajátosságait, érdeklődését és ismereteit. A témakörök és szituációk lehetővé teszik, hogy a tanulók cselekvések során, kommunikatív feladatok végrehajtása közben sajátítsák el az idegen nyelvet.

Az élő idegen nyelv tanításának alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetenciák kialakítása: az adott szituációnak megfelelő nyelvhasználati képességet jelentik, melyek mérése és értékelése a négy nyelvi alapkészségen (hallás, beszéd, olvasás, írás) keresztül lehetséges. A receptív készségek (hallott és olvasott szöveg értése) fejlesztése áll a középpontban, mivel a produktív készségeket (beszéd és írás) a receptív készségek közvetve fejlesztik. Az évek előrehaladtával egyre nagyobb hangsúlyt kap a beszédképesség.

A kommunikatív nyelvi kompetenciák fejlesztése során beépítjük az alaptanterv egyéb műveltségi területein szerzett ismereteket és készségeket.

További feladatok:

- Megismertetni a tanulókkal, hogy az anyanyelvén kívül más idegen nyelvű kultúra is létezik
- Differenciált és kooperatív technikák alkalmazásával tovább fejleszthető nyelvtanulási stratégiák kialakítása, a tanulók személyiségének fejlesztése
- Az emelt óraszám lehetőséget biztosít (azon iskolák számára melyek rendelkeznek) a nyelvi labor teljes kihasználására, ahol autentikus szövegek, szituációk felhasználásával a tanulóknak lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló az idegen nyelvi környezetben magabiztosan viselkedjen, interakcióban sikerrel részt vegyen
- Projekt munkák készítésével a tanulókkal megismertetni a célnyelv kultúrájának hagyományait, történelmét, földrajzát, stb.
- Az élményszerű nyelvtanuláshoz elengedhetetlenül szükséges játékok, dalok, mozgásos tevékenységek változatos alkalmazása
- Ezen feladatok összessége teszi lehetővé, hogy a 8. osztály végére minél több nyelvtanuló az adott idegen nyelvből a Közös Európai Referenciakeret által meghatározott A2 nyelvi szintet az alapszintet elérje.

KIEMELT KÖZÖS KÖVETELMÉNYEK

- Együttműködési készség fejlesztése a páros, csoportos - és kooperatív tanulási tevékenységek révén
- Kommunikációs készség fejlesztése
- Szocializációs folyamat segítése
- Hon- és népismeret fejlesztése
- Alapműveltség tovább- építése az angol irodalom, zene és országismeret tanításával

A tanuló

- alkalmazza a nem verbális kommunikáció eszközeit
- megfelelő lexikai, nyelvi struktúrákkal képes legyen interakcióban sikerrel részt venni
- képes legyen elsajátítani a helyes kiejtés, hangsúly és intonáció használatát

- tudja felismerni a beszélt, írott szöveg kommunikációs szándékait
- a beszélt és írott szöveg mondanivalóját, lényegét értse meg, illetve tudja a speciális információkat kigyűjteni
- legyen tisztában az írásbeli közlésformák leggyakoribb formáival

Kiemelt szempont a koncentráció más tantárgyakkal: irodalom, magyar nyelvtan, földrajz, ének- zene, biológia.

ÉRTÉKELÉS

Az 1-3. évfolyam tanulói számára az értékelés félévkor, év végén szöveges értékeléssel történik, melynek szempontjai a következők:

- Beszéd
- Szövegértés
- Szókincs
- Memoriterek
- Órai aktivitás

A TANKÖNYVEK KIVÁLSZTÁSÁNAK ELVEI

Tartalmi szempontok

1. évfolyam

- az első félévre szánt anyagban még ne legyen írás, hanem csak képek és rajzok
- a 2. félévben egy-egy figuránál megjelenhet a szó nyomtatott formája is.
- a tanító számára a függelék tartalmazza:
 - a szókincset
 - a kommunikációs kifejezéseket
 - verseket, mondókákat, dalokat

2–3. évfolyam

- továbbra is legyenek benne színezésre, festésre alkalmas rajzok
- eleinte a képek, tárgyak csak egy-egy szavas aláírással jelenjenek meg

- a témaköröknek megfelelően tartalmazzon rövid szövegeket, szituációkat
- legyenek benne kommunikatív és könnyű nyelvtani gyakorlatok
- a mondókák a témakörökhöz kapcsolódjanak (témájukban és helyileg is)
- a dalok is a témakörökhöz kapcsolódjanak, de azok lehetnek a tankönyv végén a függelékben
- az illusztrációk (rajzok, képek, fényképek) szemléletesek legyenek (viccesek is lehetnek), de ne bonyolultak
- a szövegek, szituációk stb. feleljenek meg a gyermekek életkorának és érdeklődésének
- legyenek benne játékok, és bábjátékokra alkalmas rövid mesék
- legyen benne részisméltés, ismétlés

TÉMAKÖRÖK

A fentiekkel összhangban a témaközpontú nyelvtanítás nagy előnye a 6–9 éves korosztály számára az, hogy nem a nyelvi formákra, hanem a tartalomra koncentrál. A nyelvet nem elkülöníti, hanem beleilleszti az általános tantervi követelményekbe. Ezen túlmenően a tanulónak több önállóságot ad, valamint a tanulási technikák és –végső soron – a tanulási stratégiák olyan széles skáláját nyújtja, amelyek a hagyományos nyelvtanulás során nem állnak rendelkezésére.

- Szűkebb és tágabb környezetünk
A házunk tája, lakókörnyékünk, a bennünket körülvevő tárgyak, állatok
- Családunk, emberi kapcsolatok
Családi fotóalbum: A családtagok neve, rokonok, életkor kifejezése
- A számok 1–20-ig
- Alapszínek
- Az én világom
Bemutakozás, személyi adatok
- Az iskola világa
Az iskola helyiségei, a terem berendezési tárgyai, tantárgyak, tevékenységek
- Az otthon világa
Vendégségben nálunk: A ház, a lakás részei, helyiségek, bútorok, berendezési tárgyak, cselekvések otthon
- *A mi világunk I.*

A hét napjai. Az óra – az idő kifejezése

A dátum kifejezése, sorszámnevek

A napirend (egyszerű mondatokban)

Évszakok és hónapok (egyszerű mondatokban). Jeles napok, ünnepek

- *A mi világunk II.*

Játékok, sport

Ételek, étkezések neve

Állatkerti séta: házi- és vadállatok neve

A test részei, torna

Öltözködés, ruhadarabok

Időjárás

Tartalmak

1. KOMMUNIKÁCIÓS SZÁNDÉKOK (NÉMET) 1–3. évfolyam

- Köszönés a napszakoknak megfelelően, megszólítás
- Egyszerű állítások és tagadások
- Ismerkedés, kérdezés, visszakérdezés, válaszadás
- Egyszerű információkérés és -adás szűkebb és tágabb környezetünkről, tanórai „utasítások” megértése
- Személyes információk, információk a családról, társainkról, az iskoláról
- Egyszerű információkérés és -adás
cselekvésekről,
a tárgyak helye felől
időhatározókra
- Érdeklődés barátok, osztálytársak hogyléte iránt

2. FOGALOMKÖRÖK (NÉMET) 1–3. évfolyam

A nyelvtani fogalomkörök tanítása az 1–3. évfolyamon természetesen csak lexikai szinten történik.

- A „sein” létige ragozása egyes szám 1., 2., 3. személyben
- A *mein, dein, sein* névmások

- Egyes szám/Többes szám
Das ist.../Das sind ...
- A határozott, határozatlan névelők
- Töszámnevek 1-től 10-ig. Számnév–főnév egyeztetés
- A „haben” ige ragozása egyes szám 1., 2., 3. személyben
- Kérdőszók: Wann? Wo? Wie?
- Egyszerű kérdések, rövid válaszok (Wie heißt du? Ich heiße... .) (Hast du ein Tier? Ja/Nein ich habe)
- Jelen idő használata
- Felszólítás egyes szám 2. személyben
- Az *und*, *aber* kötőszók
- Helymeghatározás, határozószók: unten, vorne, oben, hinten, links, rechts
- A dátum kifejezése, sorszámnevek

Tanulói tevékenységek

Elsősorban olyan tevékenységi formák és feladatok ajánlatosak, amelyek összhangban vannak a 6-9 éves gyermek tanulási, ismeretszerzési jellemzőivel. Ebben az életkorban a gyermek ismeretszerzése a világról és saját magáról három fő úton történik: cselekvés közben (a felnőttekkel és társaival való interakció közben, illetve az érzékszervekkel való megismerés útján). Ezeknek a szem előtt tartásával kell megtervezni a tevékenységformákat és a feladatokat. Ezek nagy része olyan, amelyek a hagyományos értelemben nem minősülnek nyelvi jellegű feladatnak. Olyan feladatokat adunk, amelyekben a nyelvhasználat egy, a gyermek számára érthető szituációban jelenik meg.

Néhány, az 1–3. évfolyamon ajánlható tevékenységi forma az idegen nyelvi órán:

- Mozgásos-ritmikus feladatok: éneklés, körjátékok, mondókák, mozgással kísért versek, cselekvések végzése szóbeli utasításra (fizikai válasz adása nyelvi impulzusra)
- Manipulatív tevékenységek: rajzolás, színezés, kivágás, gyurmázás, ragasztás, hajtogatás stb., melynek eredménye valamilyen, a témába vágó tárgy (poszter, saját készítésű mesekönyv, születésnap meghívó, képes üdvözlőlap stb.)
- Idegen nyelven történő tanári utasítások végrehajtása
- Szerepjátékok és ezekhez jelmezek, díszletek gyűjtése, készítése
- Játékok, társasjátékok

- Mondókák, versek, dalok, körjátékok memorizálása, mesehallgatás, a mese eljátszása

Az 1–3. évfolyam tanulói számára olyan munkaformákat célszerű bevezetni a napi tanítási gyakorlatba, amelyekben a nyelvtanulás, mint élvezetes közös tevékenység jelenik meg. A későbbi, középiskolai időszaktól eltérően a kezdeti szakaszban nem az egyéni teljesítmény számít elsősorban. Ezen a fokon, ahol az érdeklődés felkeltése és ébrentartása a fő, előtérbe kerülnek a kooperatív, páros és csoportos munkaformák. Ezen munkaformák mind nyelvi, mind általános nevelési haszonnal járnak. A nyelvi haszon az, hogy időegység alatt több tanuló kap lehetőséget arra, hogy a célnyelven megszólaljon, ill., hogy az idegen nyelvet kommunikációs eszközként használva megvitasson őt érdeklő témákat.

Nagy szerepet kapnak a reprodukív cselekvések:

- a kórusban/egyénileg történő ismétlés,
- másolás a tábláról/tankönyvből.

A 3. évfolyamon már a produktív tevékenységek is előtérbe kerülnek:

- egyszerű kérdések megválaszolása,
- egyszerű mondatok kiegészítése.

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK

Mivel az idegen nyelv tanulása az általános iskola 1–3. évfolyamán a szabadon választott órakeret terhére választható tantárgy, a nyelvelsajátításban való előmenetelhez nem köthetők a felsőbb évfolyamokon elvárt továbbhaladási feltételek.

Mivel a német nyelv oktatása intézményünkben 1-3. évfolyamon a szabadon választható órák terhére történik, illetve a Kerettantervekben nem határozzák meg ezen évfolyamok követelményeit, így az ezen évfolyamokra vonatkozó dolgokat nem választottuk szét a Kerettantervekben megjelenő 1-2. illetve 3-4. évfolyamok ciklusaira, hanem egyben hagytuk azzal együtt, hogy a 4. évfolyamra vonatkozó ismerveket külön választottuk, tekintettel arra, hogy a Kerettantervekben illetve a megadott tantervben az idegen nyelv oktatása 4. osztálytól kezdődik.

KÖVETELMÉNYEK (3. évfolyam végén)

Beszédértés

A tanuló értse meg

- az ismerős szavakat a személyére és családjára vonatkozóan
- az óravezetéshez illetve az elsajátítandó tananyaghoz szükséges kérdéseket, utasításokat.

Beszédkésztség

A tanuló legyen képes

- megnevezni ismert dolgokat
- 4-5 dalt, mondókát, kiszámolót reprodukálni megközelítőleg helyes hanglejtéssel szavakat, egyszerű mondatokat ismételni
- a magyartól eltérő írásjegyeket felismerni és hangoztatni
- egy szóval vagy hiányos mondattal válaszolni az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre.

Írás

A tanuló legyen képes

- egyszerű szöveget lemásolni
- egyszerű kifejezéseket emlékezetből leírni.

Szókincs

A tanuló szókincese kb. 200 aktív, 150 passzív szóból, kifejezésből álljon.

TANULÓI ÉS A TANÍTÁST – TANULÁST SEGÍTŐ TANESZKÖZÖK

Feladatlapok

Képek, szókértékártyák

Falítáblók

IKT tananyagok